

Oldtidens mindinger paa Jærke.

185 p

1. Njolleheuegen. Næst men fra Nulesind næmmer sig Jærk-
 uen paa 1/4 Mil nord, for men i Horisonten, en betydelig stor
 Græshæue, beliggende paa dens østre Side, ikke fjænderlig
 langt fra Jærk, og kaldes men denne Hæue Njolleheuegen,
 fordi, at der den Tid allestædes her rundt om var Edmark, da
 famlde man om Ommeværet Pæretæne her sammen for at
 andkes. Hæuegen er sammendugt af bare Sand, og holdes over
 180 Alen i Omkreds og 8 og 9 Alen i lodret Høide, men som
 dagifindt Volmættede vistnok var betydelig høiere. Den
 blev ved Høide af Jærk i Begynd 1847 overdraget som Eiendom til
 Bergens Hæuseum, paa hvis Vegne Hæuegen i Næst sam-
 me Aar foretoges Landmåling af den, fra Toppen af. 3 Alen
 dybt, i Sandet, findes forskjellige Stearkister, det her hvor-
 ender, hvis Hovedend paa Bredder, vandre mod Ost, og Foden
 dernæ mod Vest, Kisterne var i den Rind, og den Limestone,
 og Overligger var tynde Skifskeller, medens Understenene var
 af anden Aart, nedvorne paa Rent i Sandt. Efter at Over-
 liggeren, der var 3 Alen lange og 1 Alen bred, var optegnet, blev
 men, at de ved Jærk næst var fæstet til. End og Limestone,
 men i den Overliggeren findes en under end fra Sand, Aske og

brante Mennesker, hvoriblandt Kjøbenhavn og andre Dele
af Hovedst. Nye Landskenter og Overlygnerne var indtagne
Torsvinger, Thiber, jevend og Skibsfjæres (Aarsberetning for
1868, Pag 88:) hvilcke Hæller ere indfandt til Hæjst i Ber-
gen. (Se Norske Forleevninger Pag 531.)

2. Miebstad. Nogle Miebstad er for sidstnævnte Hæjst
ligger det gamle ovrordige Miebstad, som allerede er om-
talt af Hr. Ström i sin Leve. Det er en fræ Vie indgæ-
nde sigle Indkøbing eller Grøft i Jorden, og samme Riffes-
ferkes, som andre lignende Miebstader fræ Oldtiden, som
kropper fræ i vort Land, dog betydelig længere, fræ et nyl-
fortiden (1760) en Plasterum her lades fræ Hæjst opfør i
folu Grøften, hvorfor denne Hæjst er indplads, som for vort
ligt, kaldes "Grøft". - Men fræ i sin Leve sigle, at bemeld-
te Miebstad, icke her var indgrævet af Hæjst, men
at det afløst er skeet stort, og med Hæjstighed 2 af vort elmin-
delige Miebstad kunne næmme deri, (se Ström Beskrivelse over Lind-
nør 2de Del Pag 116.) Lige op fræ bemeldte Miebstad, lig-
ger en Længde, lagt af vort Land, og omtrondt 100 Aln i Gæt
for Hæjst, ligger en Rindhæjst, der har Spor af, at de begge
lidt her var indgrævet ved Gravning.

3. Arnebakke. Det oven for den nævnte Jætte Hæjst
gærd Hæjst, i Nord for Kirken, ligger en af Hæjst den et
Længde, der fræ fræ Hæjst her beliggende, og som det fræ

for lang Tid siden udgravet Gravhøj. Der ligger Høien, af
Almuen her paa Jern, Rødes Arnbekkehøien, mindre den
størst om Landets mænde Arne Armodsen i Geste, der mueligt
her kun vore hængslet paa hvidensb. Veie, der der Knecht paa
hems Tid var oppført Kirke i Geste. Denne Høien, var ved min
Landesjælp i Geste 1898 forloopt udgravet, men det derved, stod,
ulvelfømt til Arne Armodsen, en 3 Alen høi Bælttesten reiste,
men denne var ved min sidste Landesjælp, af Almuden paa Geste
i Aaret 1898, forsvunden, seer at jeg med Røthle maa be-
klage, at en Venskabsbrev times Almuden om Arne paa Geste.

Men fortal mig nemlig, at Stenen af Bælt Vandulirne, af
*brægt til Skulesind. (P. Aars beretning for 1891, Dag 159, af Nordsk
Tornlevinger Dag 530.)

4. Bælttestenens Brøden. Den Gestegeard paa en god og
bekrom Veie nord til Geste udgeard, paa den Gestegeard, en
Geard, der ligger udenfor Hovedgeard, hvilken Utgeard, lig-
ger paa Jern, nordvostre Tjant. Næst siden for denne Geards
Høien, stæer 2. Bælttestenens Brøden Rødet, vædelig fordi,
at de begge er af lige Høide og Tykkelse, og denne er i forholdet om-
sig stov, i forholdet til Høiden, og stæer der en paa hvids Side af
Veien, og det seer ud hinkenden, at Veien her Knecht sin nordvost-
rige Bræde mellem den. Disse Bælttesten, her forn sagt, stæer
vost Rødt Brøden, og mueligens skulle de viden om en Be-
gævnethed, hvor om bæltens Historien og Saget, nu tie. Her Strøm

enfiner Dag es holdt det Sagt om disse Bæltuer, at 2de Bredde
Congreg. Ravn i Kærns sammen her, i Stedning af den forre Vid,
som disse Bæltuer mellem sig tillader. Skildv. Attokave
forholdt sig saa, hvilket jeg neppe vil tro, som Rind Bæltue,
som ikke var reiste til Skind om bemeldte Kærns, der dog
det for, hvor de end nu staa.

5. Bæltuestenen i Nord. Kun nogle few Skid i Sten for
Viden af det Norden for de omstulte Bredde, her fra den store
Tid og nu stuet en Bæltuesten i Nord. Rind, inden Tind few
Rind, fordi den Ujæmde i Trastend lignede et Nord. Tidstog
jeg few den Bæltue at Rind few sin ~~few~~ gamle Sted, ved
Aar 1858, men ved min Underjærlig Aar 1870, var usse den Bæltue
forpændt, few at jeg havde skide for, at Rind few Spot
efter den Kærns, men havde taget Bæltuen bort fra sin gamle
Sted, slaget den af, few i 2de lige Dele, og væentt bort
enkelte Del til Gindphole ved en Gind i et i Nørheden nylig opført
Gord. En and Nørns, men few liden reede over Skindmørke,
nu i Gist, i de stens betrag for Aar 1871. (Sag 13. 3.)

6. StenRavn i Gist. Ifølge de Gindes Optegnelser, skal det usse
few have stuet et StenRavn i Gist, i gamle Dage, og det few
at Sted, beliggende 80 Skid i Nord for Bæltuorn Bredde.
Dette StenRavn, skal ifølge Saget, vorreist til Skind om
at nedløp few det Sted hvor Konget stod, foresigt at Bredde om
i gamle Dage, nemlig, at Gist den davorende Cier og Rind,

Thorberg Arnsen, skul her have været ihjelslugen af sin Broder
Tinn, i Aledning af en privat Tøtte. Jeg tog her ikke i Be-
tænkning at besøge dette Land, som bevirkt af flere heidnede Aar
gammelt, men jeg vil dog, naturligvis, ikke indstaa for Tuelideli-
gheden hos, men meget mistenkelig er det dog, at Thorberg i Geste
efter den 10.30, med Et forspind fra Historiens Blad, som for
Broder Tinn. -- Engang, kaldes det, som Tinn Arnsen til Geste,
inden at træffe Thorberg hjemme, men da den om fem Dage var
uopstaaet hjem, og det var en vigtig ting for Tinn at træffe Broderen, be-
stjættede Tinn at opbie Thorbergs Hjemskomst i Geste. Som det er
for Tinn om at staa hos Thorbergs Trille, men en Dag, da Thor-
berg spjæntes at være kommen til Land, ud Geste Trille, strøg Tinn
i Veir, for at hjælpe sine Broder. Thorberg havde allerede gaaet Nør-
om, Tinn opførte hjemme sine Geste, og var her da overmaade vred,
saa at da du mit Her, såg du i Skærpe, og Thorberg fult. Tinn
blev nu af Thorbergs Vaabenfoly sine eftertrækket af Geste, og
blev vist at tage Trille indover Geste med sig i sin Trille,
(der befjendeligt vil være med Haanden) og da du var kommen til et Land,
der skiller om linen G, Tinn kaldte, fra Geste, tog han Trille i Geste,
og spjæntes over Land til Tinn, som end af sine Begjærter,
skul have været til Nør. Her blev Tinn og Trille, indtil du af
hans Rekommendation blev afhentet, og dog da du var til Geste
Geste, med hende i sin Trille, med hvem hun skul have haft flere

Donner, Trillefjerner som skal have Reddel sig ^{Finns}
Liedt hvor Thorsbergs ^{Spætt} eller af Parterden beleget med kind om,
lelte Sten Kors, hvor pæne skal vore udhængne nogle Kiønde, hvis
Meening Efterslaget her opbevaret i neden anførte Linier, der som
Rund forlangt er forspændt. (Løndens for:) Tæll den om Lids stov: i
Overføttelp: Den ene Broder slag den anden i de heile,
Og det for de om Veender Kilde.

Tæll den anden Lids af Forsjet stov:

Det af Korn de Linder alle

So pæne somme Dæg af Gedsakuffstold lader sig Kulle...

Dette omtalte Sten Kors, skal vore bleven borttaget, allerede som
1623, p. Lo. under 11. B. Dæg 167:) ved den Anledning (fortæller Sagnet:) at
et Skib i Havn, ved den noorte Tid, landede her, pæne somme Vert
fidd, hvis Meend skal ved Nattetid, i et Tilfælde skal have brygt
Sten Kors om bord, uanset det for en Belikkie, der skulle bringe
den Lids og Hald pæne der videre Rejs, og straget dermed i Ve.
(i Jo. Joh. Rømers Nørges Beskrivelse Dæg 174:)

Skiden for det omtalte Sten Kors, lod den derorende Trost til
Borgeend Hr. Olavus Jægers foranstaltte et Trost Kors isteden, som
skal have indtaget en ordret Overføttelp af den gamle Indskrift pæne
Sten Kors, just, som man siger, at Hr. Jægers Tid for, eller
efter Andre Hr. Jægers Rømers for, derorende Trost til Lids.
(i Jo. Nord. Forordning Dæg 332:)

Uanset alle Trost Kors skal have vore forfuldt af Alde i stort

1760, da Jens Jørgensen Cies Hans Holtsman, ved Kjøleens Juvel
Jørgen Jørgen, lod et nyt Egebor med Indvielses (Kjørtag) op-
fotte pæene det samme Aar, og derpaa indskjov med Ruines en Over-
føttelse af den skone Indskrift, omtrondt følgende;

Siem flytter, sin Brøder ihjæl

Lovdi de pæne Veie forlygter ei vel.

Thi rømte Siem i Landet nord,

Hvor hemm Skogt blev meget stor.

Tre hemm ere de Nordens alle,

Som levde sig Timmer Ralle.

(Se H. H. Strømns Beskrivelse over Sundmøen 11 Del Pag 117.)

Oppe findes gamle Egebor, et af de pæne Mindes om Ansejernes
der Ford pæne Jørgen, stod som en nydelig Trostamme, da jeg i Aaret
1858 aflegde mig første Besøg pæne Jørgen, og jeg var da den Gang den
Tro især Jørgen, et en nu mere skjøn form Efterskøt, eller vilde om
færdig Mind, og pæne forrige Dette Mindes mærke, men her ~~X~~ blev jeg
X mere end nok skuffet, da jeg efter Aar 1870, vandte om blandt de
spørløst forsvundne Mindes pæne Jørgen, thi nu var, til min store
Sorg, og pæne dette for mig kjære Mindes om gammel Ford her pæne
Jørgen, altså forsvundet, men herud nu taget bort, og pæne den nydelige
Trostamme, inden et færdig nye isteden. Trodige Aar bølgede
nu, hvor en af de yngste Magnater af Ansejernes bor i Jørgen, end-
te sit Livs Aften. Fordi jeg forlader Jørgen uilgaur, mee det
var mig tilladt, at fortælle. En af Offidern pæne færdig Lærn.

nemlig Carl Petersen, som nylig ifølge Beskrivelse blev fløttet
sine Huse paa nye Tomter, og for at undgaa de nødvendige Skjæ-
vise inden nye Gaardene, stilledes her paa 3 Gaarde paa gammel
Tid, som nu usigeligvis staaende i Rentene. De af disse var
3 Aar længe, den 3de var Kjøbt af Tid, og alle 3 blev kaldet med fle-
de Sten eller til Overligger. I disse Gaarde fandt ikke andet end først
Kjøb, og snart de alle paa en Tid til Nord. (Se Aarsberetning for 1843, 138)
7. Geste Kirke, er dog medeskommet Endtagelse af Længsels-
st. Kjøbet i Borgens Kirke, efter at Landfjærlighed den
i Vester Kirke paa Søndmøse. Den blev først opført af
først som Husekøbel for Arvingesteen Reprofantum paa
Geste, og endelig jeg ikke finder Kirken var talt tidligere end
først Aar 1308, den Geste var omvendt Bør og Bør og Bjørn Erling.
som opsatte sit Testamente, som antages jeg det dog for først for-
ligt, at der blev steuet Kirke i Geste 300 Aar tidligere. Kong
Oluf den Helliges Christendomme for den ved at, at hans Kjø-
Landsmand Marsberg Arupen i Geste mente have et Husekø-
bel paa sine Gaarde, endelig? Historien med Tieshed overføringer
dette Tidrum, hvad som behøves til Oplysning Geste Kirke, og som
Følge her af, paa vi ingen Besked vide om Geste Kirke for 1308.
Kirken er en Steatbygning, bestående af en Længsbygning 28 Skridt
Læng, og 11de bred, foruden Nord, der er 11 Skridt Læng og 6de bred
Den blev indtaget Tårn, er dog temmelig høj, og den er udenpaa be-

Plak med hvid Marmorsten, af hvilken Skene af sine dens
Hjørner er bestueet. Rundt Kirkes Ind, fremgaaer rundt
om til alle Sider, en Marmorlist, meget godt indarbejdet. Kirkes
sindes Dørenes, borer et Fortal, en i Her indhængen Relief
i Form af en Halvmaane, over 1 Alen i Højsnesfald, hvorpaa er
indspejget et Digt i ophængt Arbejde, indon en Sirkel. Digtet,
fjæntsynligvis en Udv, forstiller i faldt Løb sine Gæt til Vest,
og vander Hovedet bag sine Hælfe af sine det at blive forskudt.
Ret at over, Hovs der staaer foran Digtet, et = overfor samme,
og et 3^{die} de bag Digtet. Jeg antager som givet, at denne Re-
lief skal forstille Kristi dødens Scene over Hødens Rebets, og
Digtet mere en en Udv, Hødens Rebets Symbol, og de 3 Hovs
Kristi dødens Symbol.

Kirken var ligesom stuv 1726 til stuv 1755 bestueet inden Ind,
og i egen stuv Forfat, og ingen Gæstgjæster i berolde Tidrum havde
været holden, se Hr. Høllormen i stuv 1756, lod sine sine
og en Bekræftning istændfolke.

Vid Bølge af 11 Januar 1345 tilstod Pave Clement 8de Re-
pullet sine Gæster, som i Videne Erling Wiskjæper Forfat
havde bygget og indholdt, til som sine Mærke Johannes Euan-
gelists og Kongeforene Nieslaus Arv, 100 Dage aflad for be-
gævede Synder. Det var fjæntsynligvis Billedene af disse Hø-
genes som nu indtil for nogle stuv siden, var i Berø i Kirken

men som nu er afgjort til Skæbne i Bergen. De vane alle
3 er bedt af mig at gi og her tydelig Spot af Forjædning paa
Kriegerne. Endelig Keen jeg is forbiges et antal af Indville
8. Kjønnall ogs Grav, er endnu et se paa Kirke gaarden,
Der er en feur mislige Tilstand end hved der var paa Hr. Strind
Tj. 1860. Hver fortæller nemlig at Kjønnallbors Grav er ved
Konts funder Side, og er den overpaa belagt med en hvid Marmorsten,
Denal som et Ligkistelaug, der holdes i Tønde i Longo, men i strib
Bredde nappa liden. Overpaa efter Henset Longo, er drage en
Linie med en hvidt Tjuskraft af gamle Rumbogstener, som
er omtrind 1 Fingers høje, men nu noster udspilge af Alder som
at intet staur tilbage inden følgende Carakler. "Her anføres her Tj. 1860
Kjønnall, som Hr. Kjønnall i Tj. 11 B: Tj. 43, loper faulder:
"Rover ritter Kjønnall disse." Ved hved Ende af Graven, fortæller
Hr. Strind videre, ses en flad Marmorsten 1 1/2 Alen høje og
nied over Jordan, af hvilken den ved Hovedet steevende, her paa
den indvondige Side er indheggen i Kirkel eller Kirke, som ind:
Hættel ex Hæund med 3 spreiste Tjage, og der overfor nyste
Tjage / Skildormster / inden Tjind Sol og Maaen. Den anden
ved Tj. 1860 steevende Sten, her en mindre Kirkel eller Kirke som
ved S. Pors er opdelt i 4te lige Part, v: p: i. Hr. Strind ved hved
end videre "Graven selv er bleven opkastet for en Del stur siden, og
besættelse den der 3 og 4 Alen høje i Jordan, er temmelig stor af 6 fer:

Rentes Store Sammenfæt Ligiste, som ved Melning er vorte
 Hr. Ströms
 = stolen (formodelig den store Stol) i Geste Lige, som, at en
 Re havde en Inskrift, der vorte, at den ved opret- blødgigt,
 tet den Dag, da Kong Christian den 2de blev Krø- tillids Tordis-
 net i Oslo, alligeu den 29 Juli 1514. alligeu her at de ved
 den Dødsende Gier af Geste, Karl, som den af den i- skættte,
 Oslo 1502 myrdet af Knudsen) villet pæne en ulde Ringe
 Mønde forherlige sin Konges Krøning (S. Hr. stærende
 Ströms heendstærende Optegnelser) og L. Døds ved de 3 op-
 Rigtige 11 Samling Dag 2. 5.

over pæne samne for en del jentlige vuner samne er tilstede. --
 Mønde men i hvide Mønde beklage, at en stor Værdelisme her
 kimer Minderne i Geste, og det er ien hvi Gud fængselt,
 at men skubjive den Erfaring, at Folk, som vil vise sig for
 X opløst Mønde, ei skal have den mindste tillid til sig selv
 for Forsørens Minder her pæne Gæ, men at den mindste Ge-
 neration, ligesom fottor ca. den i, at Reppes om at i delger
 Minderne, eite pæne Mønde, jæne end Dag at for disse
 hvi fra Gen. -- alt led Hærsigt, at gjøres at Mønde.
 Men med den omtekte Mønde og 3 oprieste Lenge, var
 nok itilfæger alliev den 1829, den Troest Birkeland til
 Borgund beendelse sig offisiel hin den hos en Mønde

men som ni ... lib. Moutard i Bensa. De vane alle.

3 erleied
Kriegsruind.
D. Kjons
Das een f
Lij/1807.
Konts fünd
Dannet som
Brotio npp
Lini med
en antrode

at intet stæst tilbage i den følgende Ceraclitid. "Cor enp vider meer toffe
Kjuned, som Her. Neumann i Bona 11 B: Sog 43, lofer fauldes:
"Noer rittet Ruiner disse." Ved hvers Ende af Graven, forhol
let Her. Strom viden, ses en flad Marmorsten 1 1/2 Alen hui op
reist over Jordan, af hvilken den ved Hovedet steevende, her paa
den indvandede Side en indheggen Sirkel eller Ring, som ind:
fættler en Hæved med 3 spreiste Stænger, og der overfor nogle
Stænger / Skuldbomster / viden Jævel Sol og Maaen. Den anden
ved Jordens steevende Sten, her en mindre Sirkel eller Ring som
ved 1. Kors er opdelt i 4 lige Partier, v: p: r: Her. Strom ved bliver
end videre "Graven selv er bleven opkastet for en Del stor Jorden, og
besættt den der 3 og 4 Alen dybt i Jordan, en temmelig stor af 6 fer:

Rentede Steenhammeret Ligkiste, som ved Rebering er viste
og ved Indhold af Betjending. Ved at hammerholde Hr. Ströms
Regning af de omtalte Ruiner, med Hr. Plevers, ser man, at en
betjellig Forskjel er tilstede, af Hensigt, at Steen er blodugtig,
og modtagelig for Luftens Isevirksomheder. Ved min værdifulde
Liggher af bemeldte Mindormskær (1858 og 1840) besvarede de ved
Hoved og Fodenden af Graven stærende Steen, begge afbrudte,
veiledet, at Bræden er gæddet med gjennem de omtalte Ringe
for Pisker, og at Brædet pæne de ved Hovedenden stærende
Sten var pæne længere pæne Steen, at Hænder med de 3 op-
reiste Ringer var borte medens dog Hovedstæne pæne Graven,
med pæne ender for en Del fjærlige Ruiner ender er tilstede. —
Næst mæne i hænkte Mæne beklager, at en stor Værdelisme her
Limer Mindormskærene i Graven, og det er en hænke Gud fjærligt,
at man skæbnyer den Erfaring, at Folk, som ved visse sig for
~~X~~ opløst Jæmme Mæne, er skul pæne den mæste Lill i rige Lunde
for Forspærens Mindet her pæne Ge, men at den næst ender Ge-
neration, ligesom fættor en den er, at Rappes om at idelgeve
Mindormskær, sit pæne Ruinter, pæne ender og at fæne disse
bort fra Ge. — at led Hensigt, at gjæne rent Mæne.
Stæne med den omtalte Hænder og 3 opreiste Ringer, var
næst itilfængen allerede den 1827, den Troest Piskerlund til
Borgund hænkever sig opfisket hæn Steen hos en Mæne

fraa Gerke, hvilken Hensigt hved Pinnia Dunic Børkelund
hver fortalt mig; hved skul hved indfødt til en Oldsags sam-
ling, hvilken, vidt ikke. . . Hved angævet Nævnet Nijvud
borg, som gjennem Aarkundneid, hved Almuen hved pæne
Stædt, hved knyttet sig til disse Gravmonumenter, der vidt
te vidt nok af leiden eller iagen Betjening; ifor der J. A. Munk
med Grunde bevist, at hvede Hov Agel Thordsen og Nijvud
borgs ere nogle ihistoriske Personer. (Se Nijvudbladet for 18. . .)
De pæne ~~hved~~ ^{eller} Gravopreiste Stene, med de der vorende
id hvegne Emblemer, er ikke uden Betjening; thi de tilhøre
eie eller en gæstlig Mænd, men ogsaa en Mænd, der hved heft
Indsej i Astronomien, der der omtalte Hved med 3 op-
regete Ting, iemist kjendelig pæne pæne Jod og Mænd. Nu
er det ved fæve, at Historien ikke kan opre i nogen mere
end almindelig begjord Mænd, af Gerke eller, fæve bliver mere
vidt til et antage, at den Mænd, som disse Minder tilhøre,
hved enten ^{vorende} af Gerke eller Hvedforster, eller at en anden lord
Mænd som ved et temperert Ophold pæne Gerke, er bleven over-
rettet af Siden, og hved bleven stadt til Hvide hved. Der som den
bekjendte Gelethingshægermand Hvedt Corleijens Hved hveder i
Norge, fæve pæne hved Mænd, gæstke godt hved Borg.
Dorn. Af Hved, som hved vidt blive for vidt loftige at at indvilde,
pæne hved Monumenter ikke vore yngre end 1340. eller fæve om

Arb. (De Armodskningen)

J. Hordingskallen i Geste. Nuget segs til hvo Hording-
skallen her stætt i Geste, seerol i Paganen forn senere
hensiden norske Medelalder, er der derovre all for lidt levet os,
der Tidens gævande Tænd, og seer her her i d' flottet næsten alle de
Ips forn med Rindes tro, at en færdig Pigning Rindes efter
ledig. Allende Her Strøm, og senere Hov Klæver, her ble-
vne opmærksomme seer nogle Rindes, efter en stor uted Pign-
ning forn her stætt et godt Stipke vortepos Kirken, og medens
Her Strøm her om tuden at Hæll, en stor Fordybning i Jorden,
nemlig ene Godskule forn af Almuen kaldt Closterkullet, der
bleed Almuen og selv Her Strøm i sin Tid var kildet i den Formid-
ling, at Closter i gamle Dage skal have stætt i Geste, seer vort
de, at hiet Closter, Rindes her stætt over hien Hæll i Jorden.
Her Klæver der imod, men her vorid bejlolet af en skarpes Sægt
tegelvæend, der her, forinden hiet Hæll i Jorden, lillige seer seg
efter, at en Pigning 100 Alen lang og 50 Alen bred, forn her forn
de Rindes her stætt der, med hien Hæll i Hæll. Men og seer
her seer kildet i Closterfægt, og vort her, at hien storsted Pign-
ning Rindes her vorid at Closterfægt her Nord Mindomster Pag 129)
Næ her C. Lange i sin "De Norske Closter Historie" seer det be-
stemteste oplyst, at der ikke her stætt nogle Closter i Geste,
men at Sægt om Closter i Geste, grunder sig derpæ, at

vees Almuen treuf sees en storrestet Ruin efter en mere end
almindelig Njering, hvis Bestemmelse er Ruins begrebet, saa faste
de den samme Ruin i Forbindelse med Klosteropret, og endog som
givet, at et Kloster, og saa hus steent i Geste, nemlig, hvor de overvorn
de Ruiner her er at sigge. Men som jeg, hinc Hüll har
indet med Klosteropret at bestille, og leengt mindre Ruin Min
Rov Brods etre Opluffom Ophold sees Geste der 1405; tjene
som noget Nærfor et Kloster Tilværelse der, du her ved sees
den Til her Kirkeprote Geste (se Nidaros). - Leengt sandfjelliger
forholdene det mig at antage, at hinc Hüll er Ruiner efter
en Ristret, ender en Hovdinghul som her i gamle Sag her
steent. Toluden af H. Storm orantalle ^{teien for Lunge} ender jordiske Gange der
her er noget med Klosteropret at bestille ^(teier for Joro Monie) Lunge,
fortaller H. Storm, idgees fra denne Hülle i Jorden, og geus da
derfor ligner til Ruin, (se Nidaros) Nees men ved, at Alder
en for lignende Lunge her i Norden, en leugt store end Kloster
alderen, see feiler jeg vist ikke naar jeg antager, at Lunge
gea i Geste, hvorover er Tale, ikke her tjent Klosterfuldet,
men faerue Hovdinghullom Bevere som Lungevalning,
i Høld af, at en Tiende var i Fordstrags Døren, og solte Til
sees Hülle. Scadann og lignende Tenter gjennem Rjød
men Tid, du jeg i steent 1858 solv ^{antilleg} ender min enderfuld
fer af disse orordige Ruiner, og Tjenter her af, vil jeg her
forlegge Lofren. Det af H. Storm angivne steent, efter

en fjubur Tomt, nemlig 100 Alen lang og 50 Alen bred, fore Rorm mig
fræmere forliden, end formeyt afjævet, og i Mitten af Dette stuel,
ligger hiint Huill, som jeg antager for Leuning efter en Kjelder,
iendot et betydeligt Aarvænge her som her i gamle Dage har stæet.
Noen og seer nu venter tillige mine Betænkkeligheder hos mig, om
jeg Rinnu antager, at en eneste Bigning Rinnu indtager det hele
stuel, eller den store fjubur Tomt. Denne vilde blive lige
fæer stor som det stuel som de samtlige Føls Kloster tilhø-
rende Bigninger, indtager Klostergaarden med regnet, og som Tilgæ-
heraf, skunt jeg Betænkkeligheder ved, at antage det novente stuel
for huse Tomter efter en Hull, men fræmere for et Værk. Vær-
ket Befortning om fols Huller, nemlig et af Sten og Torr eller
af Tømmerværk, om Huller angiver Befortning til Beskyttelse
for denne for Fjendskænde. Men Rinnu seer det pæer vif af Histo-
rien, at mange Hordingsfæder, hende i vor Tid fæer som Rindens
Hull pæer Begræns i Følsstær, og pæer Fæder, fæer som Rinnu
Steirlesum Rind Rindskall, som pæer Rinnu, og fæer
Gaerd pæer Rinnu, som i Augustiden her omgæved sine Gaerd.
De med Befortninger, bestæende enten af Sten og Torr, eller af
Tømmerværk, og jeg vil for sigtke som givet, at der som vi
hænde hæft en fra Torr og Rinnu nedskæven strængere Dage, vilde
vi vist de fæer omstalt, at strængere eller Rinnu strængere
i Gæde hende sine Rind om gæven af en lignende Befortning.
Men Rinnu seer det godt for Rinnu, at det var af Vigtighed for

Magnatene i Gjeske, at hever pæver lignende skænde besigt-
tet sin Guerd og sig selv for offentlige Overføde, i under Kongeræi-
X gærne ifor, der de lange Skænder, dels fulgte Kongen pæver Ræi-
for, dels i Rieg, pæver at det var af Veglighed at bevare Guerden
hjemme i Gjeske for om streiffend Röverbønder, der man Ræx og
pæver antager, at Gjedemøndens øvrige Familie, Kong og Birn,
fald som oftest søley hjemme i Gjeske. Efter at fænderne og lignen-
de Fænder hevede gjort sig gjældende hos mig, ved min Novor-
pæver pæver Stedit, fuldt det mig lottre af forklare mig Heve-
fægeten med dissp storende Skænder. Om et fæderent
Vælle om Guerden i Gjeske, heve word afført af Stev, Torr
eller Tømmer, leved sig ned ikke afgjøre, word er det for mig
belevet Klart, at enkelte Gænder volden efter en fænder Ræport-
ning en Rjendelige Spor tilbage, men ogsaa Tømmer efter
Hællen inden Ræportning, rændt om det omkaltte Rjelder-
heid, og det er en sømmelig minde Skæler, pæver at alle for
mig, Rænde forklare sig pæver en naturlig Skænde. Heve blev
hæve formædte Ræportning, hæv Skænderne Hæll bordsfæit,
og gænt i Torfæit, Ræve inges vide. Lippæve er meer i Ræve fæit
fæit pæver, om det var pæver denne Torr, at Skæleren i Gjeske
gæmle Hæll stod, som brønde af Vevedit i Aare 1264,
end skjøndt det var meget særffæit. Niøllees Petersen i
Gjeske, hevede du nyelig afført sig en ny Hæll, ved Lidet af
den Gæmle og som blev reddet, der hæv brønde, og daa nye Hæll

meene fik Rort nok have stæuet, liges indtil den 16. 11, der udførte
denne beede fæmme Rjebne som den gamle. Niöleus nye Høll
meene i det Mindste som den Høll som omtaler i et Brev af 11te
April 1344, hvor det hedder: Brevet var skrevet pæne Steindes
Luftet i Geske, hvor af man ser ^{at} Hovedbygningen i Geske, den
tid. uerskiftet med hvedet og alle de Luft. Her af, Raa
meene dem sig et Begreb, om ^{den af} Niöleus i Geske opførte nye Høll.
Men som først, Hovedgaarden i Geske brændte atter den 16. 11,
og herom hedder det, at Kong Christian den 4de, den 17. dets, be-
befalede, at enhver Løiløding pæne Geskegaard i Søndmøre, skulde
værelse til Geske ombüdsmanden, i den Tiid Jacob Tideman. 1.
B. H. Tideman, som Bidrag til Guds hjælp af Geske Hoved-
gaard, som den tid, var udsælet med brand.

10. Løngangen i Geske. Herom fortæller Hr. Ström, seu-
der. " At den ovenfor omtalte Gløstehøll: den af mig omtalte
Ridder tomte: er Løngangen til en underjordisk Gang, som gæ-
der hiet Høll, her strækt sig temmeligt høit op, imod den ovenfor
Gaarden liggende Høi, og voreet færet i den som i den for belagt
med Steen, hvilket bemærker sig af en fæne Høll og gaarden
Steabro, som er 70 Skridt lang og ligger færdværende Tid med
gjennem en Ruge, hvor de Stænde for uersiges indligt Hønder
og Bæver af disse Steen, som findes liggende pæne dybt ned i
Jorden som en Steabro eller en brolagt Gæde, og det i en fæne den
Mangde, at de aldrig tilfældt Ræve ind i den. Læse disse Steen

have overpaa Jordens fure og Stenbro. Du vilde ikke se
de uenskeligt at gjorde dem af Vein; men du do uerligt i Fløi-
Liden forekommer dybet ned i Ageren, few mæne men flutte
at du have sin Oprindelse fra en underjordisk Gang, som pæne
alle Liden heer vort befæstmed (Sten. Se Hr. Ström Beskrivel-
se over Søndmør 2^d Del S. 115). Men disse foranstulte oplygnede
Liden i min Hænde, anstilledt og few jeg min Landsfælske
few Sted, angikende denne Sag, men jeg kom dog ingen Ve-
je for at komme few Spot eller Længsler, hvilket var en
Følge af, at Hr. Ström sagde fejlagtigt heer opgjort Gængens
Lide, idet heer siges, at den skulle lade sig gjenneem en Ager, i et
den for ned efter en Ager. En gammel Mand, der var født der,
few Guarden, kom mig dog til Hjælp, og ved heer Veiledning,
kom jeg til den Erfaring, at Længsler gæes ind fra det forom-
talte Hæll i Jorden, og gæes derpå isjældig eller sjældig Be-
ning til en Ager, og ned gjenneem denne, og hvor denne Ager ophører,
few Lejdelige Spot eller Gængens Ledgangsæbning, tot neden for
Ageren en kjendelig Fordybning ved Flodmælet. Men der
fortalte endvidere, at oppe i Jold Ageren, fornemmer man i Fløi-
Liden, den samme Beskrivelse af Sten, i Gængens Lide, at det som
jeg oplerte for hem, af Hr. Ströms Beskrivelse. Om en lignende
underjordisk Gang, som isjældig i Ströms Beskrivelse, skædes gæe
op i Søgea, ved den overfor Guarden liggende Høi, nieste Man
den ikke at give mig nogen Beskrivelse, og Spot eller en few

Den Künde vil ikke opsig.

11. Geskes senere Hovedguardsbygning, fordøller Hr: Ström,
skul heru stæuet ombrodt mitimellem den Tidles fordybning
og Kirken, hvor der seer heru Tid (1760) seer Levinger og grund
minder Tidene. Her seer det alt seer heru vordt, at Hr Klever
(ved Aar 1810) seer et med flade Tone belagt Gaardstuen 100 Alen
langt og 100 Alen bred, De noorte Levinger og grundminder Tidene,
vare alle de i id flodt af Tidens Tid. Vid mit Hovgornuel om
kint stæsette Gaardstuen, Kunde ingen give Besked, alt var givnet
med Jorden. Her seer gamle Mænd fortælle mig dog, at man for nogle
Aar siden, ved et grundlegg af Hæver, ved ved den omfængte Tornt,
traf man seer en Grundminder, der lidele var sigelig oppu i Dagen,
og som med stor Alid ved oppført med grundlænde Kulde. —
Af overførte Beretninger, især hvor Hr. Ström her seer, er der
Sundfjælighed for, at Geskes senere Hovedbygning her stæuet seer
dette omtalte Tid, hvilket ved ved især fælde og gode Ordre, der
man vistnok og seer den Gange (166) her sigelig den Tid seer,
næst man givn oppførte et Hæver esten for Et der ved nedbrødt,
mættelie man og seer udgør sig Tornt for det nye Hæver, og
ikke oppfør det seer det nedbrødt Tornt, hvis det er skulde
første den samme Tid seer. Nu ved vi, at Geskes Hovedguard her
2de Gange ved nedbrødt, og som Tolg her af, man det ikke for
se. or, at vi stid seer forskellige Tornter, hvor Hovedguards
bygningen i Geske her stæuet. (Se Beretningerne for 1870, Pag 158.)

Opførelse for Kirken for mine Lydelige Hørdor efter
at store og vidløftige Væningskæp her stænit i Geste.
Fælle en af disse Tomter lod Geas og Quarden Davorende Cier
og Beluer. Her medindes Hørdor her med stur 1830 opførte
at strævet Væningskæp, som dog efter 100 Aars Forløb blev
afbrudt af et andet endnu større Væningskæp, opført af Geste,
Davorende Cier og Beluer. J. C. Rönneberg, der var gift med en Døt-
ter af Christopher Hagerup i Geste, hvilken Bøgning, efter Her-
* Rönnebergs Død, blev flyttet til stablesind og opført pæne Brøn-
holmer, af Davorende Gestequards Cier, Skibmand Ole Ström.
12. Stænd af Oldfæger pæne Geste, mæne jeg her omtale.
Længder i stur Strand findes for Gestequard findes flere Gæs-
heier. I Gæstet findes her ved indkastet af den Nordligste, fandt
man i Aaret 1848, et Skælfornet Messingpønde med meget
Værdi i, og en liden Silbister af en rødtlig Stenart. I en Længding
i Skælfornet fra den omtalte Hæng, fandt man ^{en} Silbister. I en fem-
me Tid af Geas, fandt man stur 1849, en Sten, et Messing-
bæne, pæne hvor en Sten var en stor Silbening 4 1/2 Tommer i dens
Diameter, af en firkantet reed tilkønnet Stæng, med en
om hvid under, samt et Silbener og en Stænd af en Hart, og end-
lig to andre skælfornige Messingpønder samt Stjerner af Jern
og en Læerne. I en fandt man i samme Tid 2 smaa Hjel,
af Messing, 1 1/8 Tommer i Diameter, en Stæng af Jern, en liden

Perstien med Hüll i Mitten, og nogle andre ubestemmelige Sager.
Lønger i Gød, i Nørhedes af, hvor Hers Høgerup bor, som stammer
i en Rindhøye et nortea helt Menneske begravet, hvor der ligger
et Svord af Jern, en Sag og et skeudformet Alløspingspind med
Forfringer med indlagte brede Pølselaand, 3 mindre Pølser af Alløsping,
10 Pølskrapper $\frac{1}{16}$ Tom høje, $\frac{1}{16}$ i Formaal, fasttattede pæne
smalle tynde Alløspinglaand, samt et bøliformet Svord, en Nøgel
af Alløsping, 5 flade Nøspingskrapper belagte med Guldplader, 2
Smjerner af forgylde Pøls, en liden rød Skien af Alløsping
med Hüll i Mitten. Lønger Nord langs Strand, hvor Li-
dragt ligger bort fra en Gravhøi efter den anden, her man
bestemte findt Menneskebe-
m.:...

13. Nøstet som stodes frem med den ovenfor omtalte Stein, Pæl
der Stovet. Indtil for nogle Aar siden (1847) der 2de Flude-
mond nedfaldte sig her, ligger disse gode Dyrtælle Mærker lene
til Høvnegang og Udmark, men et her i Fortiden her ligger
Folk, den skjøner af de mange gamle Høstovet, samt Grev-
neiger som her her er et dyrt, men som nu ved Dyrtælle er
forpændt. Den færdige Gravhøi fandt en af hine Fludstovet
nogle gamle Jernsager, Væbne o. s. v. som, hvad der siges om
ligger indfont til Møstet i Nørhed. Den mindre fortid som
stedt, samt man under en Halle, en Pærling af Dyrtælle, be-
stænde af Opor Fæst, Tægle og Dyrtælle. Et vore gamle

Torfsbo i Fortiden blev haft i Torving i jordgrunden Hvi-
let, forskellige Tidindled og andet Gods, her vi mange Be-
vis for i Tagerne, og at dette blev vant i Brüg Land i Norge,
paa Island og paa Færøer, her man ogsaa Exempler paa
af Historien, jeg ogsaa i Sunnemeke her man ifølge Be-
retninger, gjort den samme Erfaring, og at den Besættelse paa
bemeldte Stønde, blev vant det Kjeld eller gjort Torvand
af Hvid, fra gammel Tid, er blevet færdigligt, ligesom
det af en eller anden Aarsag blev vant gjordiggjorte og blomt. .

14. Kirkerevisor i Geste, af Sueden her jeg fændet pol-
gende vant i de gamle Optegnelser som blev vant til gjordig-
ligt for mig. .

1. Hr. Erik. Han naaer som Post i Geste i stundet
1344, i et Brev af d 19 April, bemeldt blev, hvorved en
Aegmænd Erikson overdrager sin Guerd Hæmlet i Bot-
gærd H. vordt, til Erling Vedkøndsen i Geste. .

2. Hr. Alf Johansen. Han vordt som Post i Geste
i Aarene 1351 og 1363. Forstovne blev naaer her i st-
ledning af, at han bevidner, at Sigurd H. af H. i Geste
bevordt Kjeld af en Erling Gæstorn for 14 Aarene i Alud-
bol i Kirkeligen H. urhemmet i Pøndmøen. Andring
naaer Hr. Alf Johansen som Post i Geste, hvorved, at man

besidder Pløttskulet mellem Sigurd Høftveder og Herdis
Thorvaldsdatters enke efter Bjørn Erlingssøn i yngre.

3. Her. Anne Olesen. Havnboer d. 1409 som Sigurd
Erlendsdatters Høftveder i Geste. Sigurd (som fornberettede) det
voorte d. 1409 efter Hustru Sigurdsen i Geste, men
blev de gift med Magnus Magnusen. Et bemeldt Brøder
Anne her voorte skint, og beretiget. Aar 1413 blev her skid.
skole p. 15. Island. Det er denne Brøder Anne men her
beretiget sig p. 15 som Hjemmet for et Cluten Tiltale
p. 15 i Geste, men i den minste Grund.

4. Her. Lucile Frost i Geste Rindes Kvin og det berettede
Brev af Aar 1529, hvorud Her Nils Magnusen Frost til
Her og Frost om Søndmør, til Hønsgever Erkebiskop
Olef i Niduvos om Forholdet ved den Tid her p. 15 Søndmør,
menlig, at den luttørste Lov allerede havde faaet Indførsel
her.

Anmærkingen. Ved de opafte i ovennævnte lille
Afhending fiterede Aarsberetninger, skal forstaaes ved
de Aarsberetninger som foreniges for de norske Forstomier
der Revening idgever i Kristiansee, og ifølge en Jænder, for
Aar 1866, Aug 85, for det, at i en p. 15 p. 15 i Geste, her
men f. 15 en liden Sten af Brunet, lig en Svad Knep, og

Jorn er forarbejdet med Skovt, Stener ophævet nu i
København's lode Skole. -

Kødel Skjælske for vor store iøvndelige A. S. Münich,
Ren jeg dog ikke bifulde hans Mening, men han i sin "Det
Norske Folks Historie" 1 Del 2 Bind S. 802, siger, at
Kuldf Arnefon, i Klithestad slugit over ledseget af sine
2 stridbare Brøder sønner, Olaf og Kulf, Arnefons sønner.
De berømte Olaf og Kulf vare sønner af Arnefon, der ejede
væ en Brøder til Arne i Gæst, som var hinc Olaf og Kulf
Kuldf Arnefons Arnefons sønner, og fulgte hinc i Gæst.
Vi ville efter, hvorledes vor gamle Historikeren her det.

1. Olaf Arnefon 1 B. S. 352 kaldes Olaf og Kulf, Brøder
sønner af Arne i Gæst, og sønner af Arnefons Arnefons sønner. -
2. Münichs Arnefon S. 339, siger ligeledes, at Olaf og Kulf
vare Brøder til Kuldf Arnefon og sønner af Arnefons.
3. Ole Worm Arnefon S. 324 siger, at Olaf og Kulf vare
Arnefons Arnefons sønner.
4. Læsefæne Olaf den Hellige Sagen i Oldnordiske Sagen
S. 77, samt den samme Sagen i Fornamneregnet S. 82,
Sagen den Teil, at den Arnefons Arnefons kaldes her, Arnefons
Arnefon isteden for Arnefons Arnefons. *

Jeg vil skrive om det gjøres, at den Münichs Teil kaldes for
Skien eller Høstmanns Teil, men i første Teil, med det
dog kaldes for i Teilskjællingen, hvor man dog ei finder et
And det om.

Alex. Jørgen